

CHANGE

*Je gaat het pas zien
als je het doorhebt*

J. Cruïjff

Jos van der Lans
Een dynamische kijk op Wanningstate
Zwolle, 8 november 2012

Verzorgingsstaat TRANSITIE

Andere verhoudingen tussen burgers en
professionals/institutes

WIJKEN / BUURTEN / COMPLEXEN
LABORATORIUM

DECENTRALISATIE / TRANSITIES

AWBZ
Algemene
Wet
Bijzondere
Ziektekosten

Wajong

Nieuwe fase in organisatie en sturing van de verzorgingsstaat

Tot 1960 **PARTICULIER INITIATIEF**

(verzuilde, lokale elites/notabelen, burgers)

Tot 1980 **VERSTATELIJING**

(staat - aanbodgestuurd, professionele elites)

Tot 2010 **ECONOMISERING**

(bedrijfsmatige sturing – grootschaligheid – managers/bestuurders)

Na 2010 **LOKALISERING**

Wijk- gebiedsgericht

Burgers als coproducent / prosument / burgerkracht

Ontinstitutionalisering – georganiseerde nabijheid

Herontwerpen, redesign dienstbaarheid

CHAN

Jos van der Lans
Erop-af

Burgerkracht

De toekomst van het sociaal werk in Nederland

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

en Organisatie Doe mee

Home > Abonneren > Nieuwsbrieven > Nieuwsbrief Wijkenaanpak > Nieuwsbrief Wijkenaanpak Special: de experimenten, juli 2009, nr 14
Vernieuwend Welzijn: over eigen schaduw
neenkijken

Organisaties die samenwerken onder de vlag van het experiment 'Vernieuwend welzijn' zetten zich in voor een beter welzijn in de aandachtswijken. Kennen en gekend worden, is daarbij van essentieel belang vindt Joger de Jong, directeur van Zebra.

Proactief
"We zijn

Vernieuwend

Steeds opnieuw moet in...
waliteitsontwikkeling. Signalen uit de...
volgens geanalyseerd en vertaald wo...
dit moment zijn er landelijke en lok...
huidige werkwijze binnen (een deel...
t aangeboden...

Kanteling

uzake brief van
Datum belef
tratiensummer
deling/sector
Datum nota
Redacteur
Telefoon

Afdelings-/sector hoofd
Directiesecretaris
Controller

Welzijn Nieuwe Stijl

Eigen Kracht-conferentie k

ERMELO - Een Ermelose familie die een Eigen Kracht-conferentie wil houden krijgt hiervoor geen subsidie van de gemeente.

Op dit moment wordt door het Ermelose college van b en w nog geen besluit genomen over het opnemen van de conferentie als voorziening binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning.

De Eigen Kracht-conferentie moet mensen helpen zelf te werken aan het oplossen van problemen, samen met familie, vrienden en betrokkenen. Dat moet eraan bijdragen dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen wijk kunnen wonen.

Het verzoek van de familie valt niet binnen de regels die Ermelo hanteert voor het verlenen van subsidies op welzijnsgebied. Ook speelt een rol dat door de betreffende familie niet eerst is onderzocht of binnen de bestaande voorzieningen de gezochte ondersteuning al aanwezig is, zo stelt het Ermelose college.

UPC
Digita
+ 6 m
www.upc

Prom'es
Uw eigen a
kaarten, str
www.fundraise.n

Wat is het probleem?

CANON
SOCIAAL WERK NEDERLAND

Home
Overzicht
Vlaanderen
Internationaal
Aanvullingen
Essays

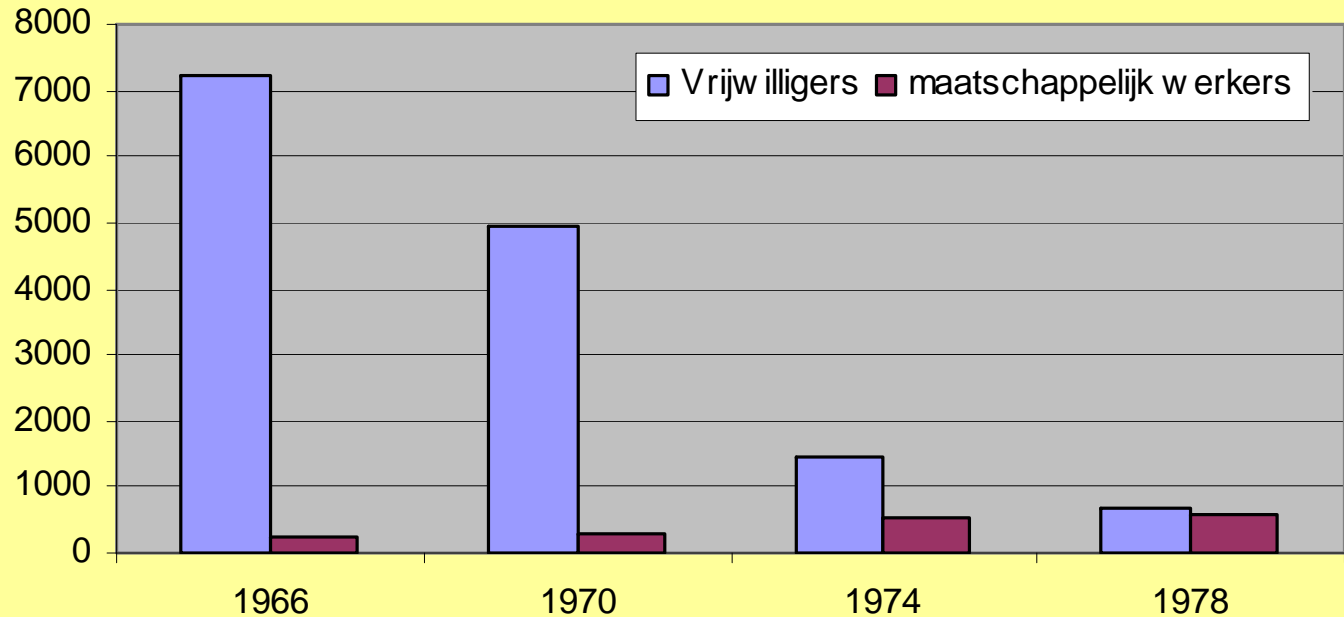
Onderwijs
Quiz
Zoeken - Verkorte versies
Reacties
Over de Canon
Aandeelhouders

567	1122	1270	1442	1526
1580	1580	1784	1790	
1823	1846	1870	1872	1874
1875		1892	1900	1903
1908	1909	1911	1918	1918
1926	1932	1946	1950	1952
1958	1962	1966	1967	1968
1968	1969	1971	1973	1974
1974	1980	1982	1984	1987
1988	1993	1993	2004	2007

www.canonsociaalwerk.nl

Vrijwilligers en maatschappelijk werkers in de kinderbescherming

SCP

**Particulier initiatief werd professioneel
monopolie op oplossingen**

Burger als rechthebbende consument

Stelsel
wereld

Leefwereld

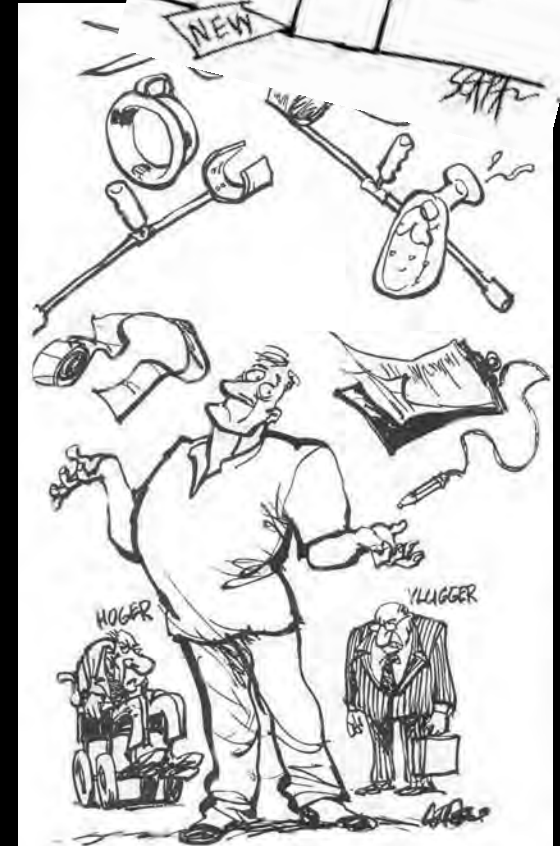
Institutionele
logica

Burgerlogica

Institutes als leverancier

Expansief groeiende institutionele wereld

Systemlogica dwingend

systemperverseiten

■ tijdsduur per activiteit
■ tijd voor de cliënt

WANTROUWEN
ONPERSOONLIJK

BEHEERSING - PRODUCTIE

Het systeem loopt vast

- Moeilijk toegankelijk => oerwoud
- Maakt zaken nodeloos ingewikkeld / complexiteitsinflatie
- Het is duur – hoge transactiekosten
- Hoe meer problemen hoe slechter het werkt
- Perverse prikkels: hoe meer je doet, hoe meer je kan declareren
- Medicaliseert – etikettenfabriek
- Onteigent burgers – claimgedrag
- Creëert afhankelijkheden

SYSTEEMWERELD

BELEID

OVERHEID

INSTITUTIES

REGELS

CONTROLE

BEHEERSING

RISICO-VERMIJDING

EFFICIENCY

RECHTMATIGHEID

STAAT /

PUBLIEK

Vraaggericht
Klantvriendelijk
Burgers centraal
burgerparticipatie

LEEFWERELD

BELEVING

BUURT

NETWERKEN

EIGEN KRACHT

VERTROUWEN

SAMENWERKING

ACTIE-VERLEIDING

PERSOONLIJK

VERSCHEIDENHEID

BURGERS /

PRIVAAT

Het moet dus anders

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

De kanteling – transitie
welzijn nieuwe stijl

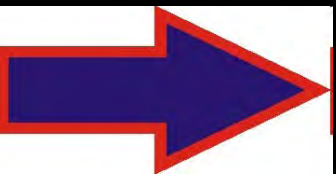

Twée bewegingen

Professionals manifesteren zich in de leefwereld van burgers – organisatie van professionele nabijheid. **PROFKRACHT**

Institutes openen zich voor burgers, ontdoen zich van hun leveranciersmonopolie en herontwerpen professionele dienstbaarheid. **BURGERKRACHT**

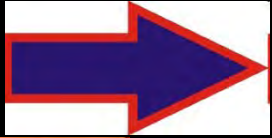

Weg uit de systeemwereld Leefwereld als spreekkamer

Achter de voordeur – stadsmariniers –
stadscommando's - huisbezoek –
sociale wijkteams – jeugdveldwachter –
straatcoaches – wijkcoaches -
interventieteams - bemoeizorg – eigen
kracht conferenties – gezinsmanagers –
frontliniewerkers - sociale makelaars

**Buurt als laboratorium voor nieuwe
verhoudingen tussen burgers en professionals**

Opkomst generalisten / sociale wijkteams

De wijkcoach is tegelijkertijd

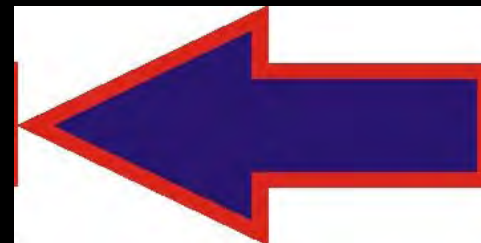
Consulent Werk en Bijstand	Consulent woningcorporaties
Leerplichtambtenaar	Schuldhulpverlener
Medewerker Zorgloket	Casemanager Verslavingszorg
Indicatiesteller Bureau Jeugdzorg en CIZ	Opbouwwerker
Gezinsvoogd	Maatschappelijk Werker
Gezinscoach	Woonbegeleider
Reclasseringsmedewerker	

Van veelvoud naar eenvoud

EERSTE LIJN (Enschede/Leeuwarden) – TWEEDE LIJN

burgerkracht

**Ruimte
creëren
voor
burgers**

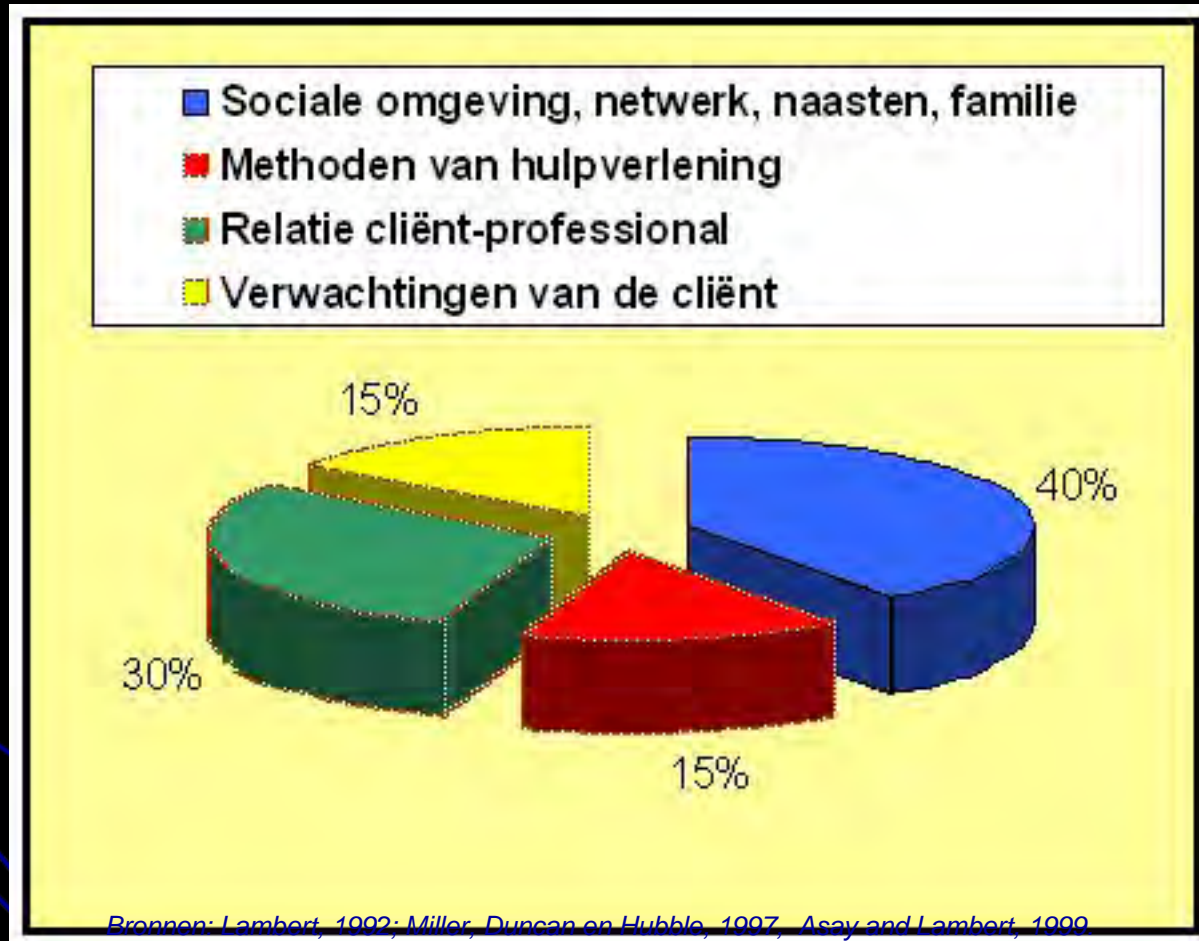
3 typen burgerkracht

1. Inschakelen netwerken
ontindividualiseren / collectivieren
2. Burgers als co-professionals
3. Burgers worden eigenaar van publieke
taken en verantwoordelijkheden

BUURT / LOKALISERING

Mobiliseer netwerk

Professionaliteit => dienstbaar aan sociale ecologie

Metafoor: Eigen Kracht Conferenties

- Sinds 2001: 5000 conferenties
- 75% komt daadwerkelijk tot een plan
- 13% komt zelf in beweging zonder conferentie
- 12% lukt niet, te veel ellende, onveiligheid
- 9 op 10 lukt wel
- Gemiddeld gaat het om 18 afspraken, 80% voor rekening familie, 20% profs
- 20% profs vaak oorzaak mislukken

Wrap Around
Care

Family First, Wrap Around Care (Jo Hermanns),
Personal Future Planning, herstel- en rehabilitatieaanpak GGZ

Vrijwillige – inzet -> burgerkracht

Burgers als co-professionals

Nederland Cares richt zich op hoogopgeleiden
Drukke yup kiest vrijwilligerswerk 2.0

Dobbebuurt zoekt bewonerscoaches
 In de Dobbebuurt zijn de bewonerscoaches van het Participatiecentrum op zoek naar ambassadeurs. Zij moeten helpen bij het aanspreken en motiveren van bewoners

...vrijwilligers...
 ...ambassadeurs...
 ...aanspreken...
 ...motiveren...
 ...bewoners...

Eigenaarschap / zeggenschap

Wijkondernemingen / trusts

Discussie gaat niet over wat burgers al
dan niet moeten doen, de discussie
gaat over hoe instituties functioneren

Verzorgingsstaat TRANSITIE

HERONTWERP DIENSTBAARHEID

RUIMTE VOOR PROFESSIONALS

ONTINSTITUTIONALISERING

EIGENAARSCHAP BURGERS

BURGERKRACHT ALS BASISPRINCIPE

SYSTEEMWERELD

BELEID

OVERHEID

INSTITUTIES

REGELS

CONTROLE

BEHEERSING

RISICO-VERMIJDING

EFFICIENCY

RECHTMATIGHEID

Eigendom van corporatie

Bewoners meepraten

Corporatie bepaalt verhuur,
onderhoud, toewijzing

Eigendom van bewoners

Corporatie praat mee

Bewoners sturen zorg,
leefbaarheid en onderhoud
gemeenschappelijk aan

LEEFWERELD

BELEVING

BUURT

NETWERKEN

EIGEN KRACHT

VERTROUWEN

SAMENWERKING

PERSOONLIJK

VERSCHEIDENHEID

Wanningstate is een plek:

- waar georganiseerde nabijheid mogelijk is (professionals aangestuurd door bewoners)
- waar zeker in de zorg maar op meerdere terreinen collectief inkoopvoordeel te behalen is
- waar verstandige mensen wonen die tijd, ervaring en energie hebben / burgerkracht
- waar instellingen hun dienstbaarheid kunnen vormgeven (niet zorgen voor, maar zorgen dat...)

*Je gaat het pas zien
als je het doorhebt*

J. Cruijff

www.josvdlans.nl

JOS VAN DER LANS - CULTUURPSYCHOLOOG / PUBLICIST

De nieuwe start van het sociaal werk		 Trailer, EROPAF! van Jos van der Lans
boek: eropaf!	weblog	video
		19 uur oud -> Erg grappige foto - via dochter van @pieterhilhorst http://t.co/sFYAlIaV
journalist/publicist	curriculum vitae	tweets
		
contact	publieke optredens	boeken
CANON SOCIAAL WERK NEDERLAND		
canon sociaal werk	artikelen	boek: ontregelen

#burgerkracht

[@josvanderlans](https://twitter.com/josvanderlans)